

№ 98 (20611) 2014-рэ илъэс БЭРЭСКЭШХУ ЖЪОНЫГЪУАКІЭМ и 30

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

Адыгеим и ЛІышъхьэ **Урысыем** финансхэмкІэ иминистрэ ІукІагъ

Адыгеим и Ліышъхьэу Тхьакіущынэ Адыгеим и лышъхьзу тхъактущынэ Аслъанрэ Адыгеим и Премьер-министрэу Къумпіыл Муратрэ Урысые Федерацием финансхэмкіз иминистрэу Антон Силуановым Москва Іофшіэгъу зэтуміэгъу щыдырять. Анахьзу зытегущыть эхэр бюджетым джырэкіз изытет, Урысыем и Президент жъоныгъзумізм къыдигъэкІыгъэ унашъохэр щыіэныгъэм щыпхырыщыгъэнхэм япхыгъэ Іофтхьабзэхэм апэјухьащт мылъкур ары.

Адыгеим и ЛІышъхьэ бюджет политикэр нахьышІу шІыгьэнымкІэ республикэм щызэрахьэрэ Іофтхьабзэхэм афэгъэхьыгъэу, джащ фэдэу гъэхъагъэу яІэхэм яхьылІагъэу къыІотагъ. Республикэм бюджет Іофыр зэрэщызэхэщагъэм Антон Силуановым осэшІу къыфишІыгъ, ахъщэр зыпэlухьэрэм нэфагъэ хэлъэу ыкlи шlуагъэ къытэу зэрэщытыр къыхигъэщыгъ.

Мы аужырэ илъэсхэм бюджет Іофыр анахь дэгъоу зыщызэхэщэгъэ шъолъырхэм Адыгеир ахэхьэ ыкІи ежь ихахьохэр нахьыбэ зэрэхъухэрэм ипсынкlагъэкlэ хэгъэгум я 6-рэ чlыпlэр ащ щеубыты. 2007-рэ илъэсым ахъщэ ІэпыІэгъухэр процент 61-рэ хъущтыгъэхэмэ, 2013-м процент 44-м нэсыгъэх.

Ау бюджетхэм язэдегъэштэныгъэрэ чІыфэуещищь мехотыфо порыгьозым ащыщу къэнэжьы. 2013-рэ илъэсым УФ-м и Президент жъоныгъуакІэм къыдигъэкІыгъэ унашъохэр гъэцэкlагъэхэ хъуным пае бюджетым епхыгъэу Іоф зышІэхэрэм ялэжьапкІэкІэ фондыр процент 20-кІэ нахыбэ ашІыгъагъ, врачхэм, кІэлэегъаджэхэм ыкІи социальнэ лъэныкъом щылажьэхэрэм ялэжьапкІэ нахьыбэ ашІыным иамал ащ къытыгъ.

ТхьакІущынэ Аслъан Антон Силуановым къызэрэфиlотагъэмкlэ, УФ-м и Президент ижъомехнестинений дехочини пинь в напрыщить на принципальной п пае федеральнэ ІэпыІэгъу республикэм ищыкІэгъэщт. Урысые Федерацием финансхэмкІэ иминистрэ къызэриІуагъэмкІэ, хэгъэгум и Правительствэ шъолъырхэм сомэ миллиарди 100 кредитхэм ателъытагъэу ыкІи сомэ миллиард 25-рэ бюджетхэм язэдегъэштэныгъэ тегъэпсыхьагъэу аlэкlигъэхьащт, Адыгеими мы лъэныкъомкІэ ифедэхэр къыдалъытэщтых.

Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэ ипресс-къулыкъу

Аудиториехэм ачіэт кіэлэегъаджэхэм ушэтыныр рамыгъажьэзэ шапхъэу щыІэхэр джыри зэ ныбжьыкІэхэм агу къагъэкІыжьыгъэх. Сыхьатыр 10-м конвертхэр къызэтырахыгъэх. Сыхьатищырэ ныкъорэм къыкіоці кіэлэеджакіохэм ушэ-

тыным къыдилъытэрэ ІофшІэныр къашІыгъ. Ащ пхырыкІынхэм фэшІ анахь макІзу балл 36-рэ ныбжьыкіэхэм рагъэкъун фаер.

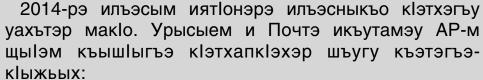
ЗыкІ къэралыгъо ушэтыныр мытшо катех уетине и мытшо мыт лъыплъэнэу фагъэзагъэхэм пшъэ-

Тыгъуасэ зэкІэми атын фэе ушэтынэу урысыбзэр кіэлэеджакіохэм апэкіэкіыгъ. Адыгеимкіэ шіокі зимыіэ урысыбзэр нэбгырэ 2150-рэ фэдизмэ атынэу щытыгъ, ау ушъхьагъу зэфэшъхьафхэм къахэкІыкІэ ащ нэбгырэ 42-рэ къекіоліагъэп.

рылъэу яІэр агъэцэкІагъ. Шапхъэхэм адимыштэу зекіохэрэм яіофшіэн халъытэрэп ыкІи ушэтыныр къэкІорэ илъэсыр ары ныІэп атыжьын залъэкІыщтыр. УрысыбзэмкІэ атыгьэ ушэтыным изэфэхьысыжьхэр бэ темышІэу къэнэфэщтых. ЯтІонэрэ шІокІ зимы1э ушэтынэу хьисапыр мэкъуогъум и 5-р ары затыщтыр.

(Тикорр.).

Тигъэзетеджэ лъапіэхэр!

52161-рэ индекс зиlэмкlэ — **сомэ 892-рэ** чапыч 62-рэ (гъэзетыр тхьамафэм тфэ къыдэкІы). В2161-рэ индекс зијэмкјэ — сомэ 884-рэ чапыч 92-рэ.

52162-рэ индекс зиlэмкlэ — **сомэ 874-рэ** чапыч 50-рэ.

14289-рэ индекс зиlэмкlэ — **сомэ 260-рэ**

чапыч 46-рэ (гъэзетыр тхьамафэм зэ, бэрэскэшхо мафэм, телепрограммэр игъусэу къыдэкіы).

Мыекъуапэ дэт организациехэм экземпляр 15-м къыщымыкі эу къыратхыкІымэ, зы экземплярым ыосэщтыр **сомэ 200.** Ащ редакцием кlегьатхэх ыкlи афещэжьы. «Адыгея-Интерсвязь» зыфиlорэ организацием ищапіэхэу Мыекъуапэ дэтхэм илъэсныкъомкіэ кіэтхапкіэу І щыряlaгъэр — **соми 150-р** — къэнэжьы. Гъэзетыр къызщыратхыкlырэ киоскым ежь-ежьырэу чlахыжьы. Гъэзетэу «Адыгэ макъэм» иредакцие дэжь щыт киоскми **соми 150-кіэ** тигьэзет шъущыкіэтхэн шъульэкіыщт.

Шъуна і этешьот эгь адзэ!

Жъоныгъуакіэм и 15-м къыщегъэжьагъэу **и 31-м нэс** «Урысые Почтэм» акцие зэхещэ. А уахътэм къыкоці тигьэзет къизытхыкіыхэрэм шіухьафтынхэр почтэм къафигъэшъошэщт.

Редакциер

Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэ иунашъу

Ошіэ-дэмышіагьэ зыхэль тхьамыкіагьо кьыщыхъугьэкіэ льытэгьэным ехьыліагь

1994-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 21-м аштэгъэ Федеральнэ законэу N 68-р зытетэу «ОшІэ-дэмышІагъэ зыхэлъ чІыопс, техногеннэ нэшанэ зиІэ тхьамыкlагъохэм цlыфхэмрэ чlыпlэхэмрэ ащыухъумэгъэнхэм ехьылlагъ» зыфи-Іорэм, 2003-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 30-м Урысые Федерацием и Правительствэ ыштэгьэ унашьоу N 794-р зытетэу «ОшІэ-дэмышІагъэ зыхэлъ тхьамык агьохэр къэмыгь эхъугь энхэмк э ыкІи ахэм къызыдахьыгъэхэр дэгъэзыжьыгъэнхэмкІэ къэралыгъо системэ зыкlым ехьылlагъ» зыфиlорэм адиштэу, 2014-рэ илъэсым жъоныгъуакІэм и 26-м къыщегъэжьагъэу Адыгэ Республикэм лъэшэу ощххэр къызэрэщещхыгъэхэм, псыхъохэр къызэриугъэхэм ыкІи псыр псэупіэхэм зэракізуагьэм япхыгъэу:

1. ОшІэ-дэмышІагъэ зыхэлъ тхьамыкІагьохэр къэмыгьэхъугьэнхэмкІэ ыкІи ахэм къызыдахьыхэрэр дэгъэзыжьыгъэнхэмкІэ къэралыгъо системэ зыкІым Адыгэ РеспубликэмкІэ ичІыпІэ подсистемэ хахьэхэрэм, джащ фэдэу пэщэныгъэ зезыхьэрэ къулыкъухэм, муниципальнэ образованиехэм тхьамыкІагьоу къащыхъугъэхэр дэзыгъэзыжьыщтхэ кіуачіэхэм апае ошіэ-дэмышіэ тхьамык агъом ирежим гъэуцугъэнэу.

- 2. ОшІэ-дэмышІагьэ зыхэль тхьамыкІагъо къызыщыхъугъэ чІыпІэхэм муниципальнэ гъэпсыкІэ зиІэ «Джэджэ районыр», муниципальнэ гъэпсыкІэ зиІэ «Кощхьэблэ районыр», муниципальнэ гъэпсыкІэ зиІэ «Шэуджэн районыр» ахэлъытэгъэнэу.
- 3. Тхьамык Іагъо къызыщыхъугъэ шъолъырым игъунапкъэхэр муниципальнэ образованиехэм ягъунапкъэхэм атефэу гъэнэфэгъэнэу.
- 4. Тхьамык агьохэр къэмыгъэхъугъэнхэмкІэ. ахэм къызыдахьыгъэхэр дэгъэзыжьыгъэнхэмкІэ ыкІи машІом зыкъымыштэнымкІэ комиссиехэм:
- 1) ціыфхэм ящыіэныгъэкіэ мэхьанэшхо зиІэ псэуалъэхэм зыпкъ итэу Іоф ашІэным тегьэпсыхьагьэу тхьамыкІагьом къызыдихьыгьэхэм ядэгьэзыжьынкІэ елбэтэу зэрахьащт Іофтхьабзэхэм яплан къагъэхьазырынэу ыкІи аухэсынэу, мылъку къэкІуапІэри ащ къыщыдалъытэнэу;
- 2) тхьамык агъом къызыдихьыгъэхэр дэгъэзыжьыгъэнхэм пае Іофтхьэбзэ шъхьа Іэхэу зэрахьащтхэм язэдегьэштэныгъэ анаІэ тырагъэтынэу.
- 5. Урысыем ошІэ-дэмышІэ ІофхэмкІэ и Министерствэ Адыгэ РеспубликэмкІэ

и ГъэІорышІэпІэ шъхьаІэ къэгъэнэжьын Іофшіэнхэр зэрихьанхэм пае:

- 1) чІыопс, техногеннэ нэшанэ зиІэ тхьамык агьом къызыдихьыгь эхэр дэгьэзыжьыгьэнхэмкІэ ищыкІэгьэ пкъыгьохэр къызіэкіигъэхьанхэу ыкіи ащкіэ іэпэчіэгъанэу щыІэхэр къызфигъэфедэнхэу;
- 2) зыпкъигъэуцожьын ІофшІэнхэр зэрэкІохэрэм гъунэ лъифынэу;
- 3) ошІэ-дэмышІэ тхьамыкІагьом ирежим зэрагъэуцугъэмкІэ ыкІи цІыфхэм ящынэгъончъагъэ къыдэлъытэгъэнымкІэ амалэу зэрахьан фаехэм яхьыл агъэу къэбарлъыгъэlэс амалхэмкІэ ыкІи нэмыкІ шІыкІэкІэ цІыфхэм макъэ арагъэјунэу.
  - 6. Игъо афэлъэгъугъэнэу:
- 1) щэфакІохэм яфитыныгъэхэр къызэраухъумэхэрэм, цІыфым щыІэкІэпсэукІэ тэрэз иІэным гъунэ алъызыфырэ Федеральнэ къулыкъум Адыгэ Республикэмкіэ и ГъэІорышіапіэ ціыфхэм вакцинэхэр ахалъхьанхэм, чІыпІэхэр аукъэбзыжьынхэм, зэпахырэ узхэм зыкъамыштэным атегъэпсыхьэгъэ Іофтхьабзэхэр зэрихьанхэу:
- 2) Адыгэ Республикэм хэгьэгу кloцl ІофхэмкІэ и Министерствэ Іофтхьабзэхэр зэрихьанхэу:
  - а) ошІэ-дэмышІэ тхьамыкІагьо къы-

зыщыхъугъэ ыкІи цІыфхэр зыдагъэкощыгъэ чІыпІэхэм къэралыгъо, муниципальнэ мылъкур ыкІи цІыфхэм ямылъку къащыухъумэгъэнымкіэ;

- б) ціыфхэм агу мыкіодынымкіэ, хэбзэнчъэу мызекІонхэмкІэ, мытыгъонхэмкІэ ыкІи нэмыкІ бзэджэшІагъэхэр зэрамыхьанхэмкіэ;
- 3) муниципальнэ образованиехэм чІыпІэ зыгъэІорышІэжьынымкІэ якъулыкъухэм ціыфхэм ящыі эныгьэкі э ана-амалхэр зэрахьанэу;
- 4) тхьамык агъом къыздихьыгъэхэр дэгъэзыжьыгъэнхэмкІэ Іофхэм язытет ехьылІэгьэ къэбархэр къэбар жъугьэм иреспубликэ амалхэм игьом ыкІи икъоу цІыфхэм аІэкІагъэхьанэу.
- 7. ОшІэ-дэмышІэ тхьамыкІагъохэр къэмыгьэхъугьэнхэмкІэ ыкІи ахэм къызыдахьыхэрэр дэгъэзыжьыгъэнхэмкІэ, машІом зыкъымыштэнымкІэ комиссием итхьаматэ тхьамык агьом идэгьэзыжьынкіэ Іофэу ашіэрэм гъунэ лъифынэу.

Адыгэ Республикэм и Лышъхьэу ТХЬАКІУЩЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ, жъоныгъуакІэм и 28-рэ, 2014-рэ илъэс

Шапхъэхэр умыукъохэмэ нахьышІу

Еджапіэхэм къачіэкіыхэрэм ушэтынхэр рагъэжьагъэх. ЖъоныгъуакІэм и 26-м апэрэ предметитІур атыгъ. Джыри тыгъуасэ урысыбзэмкІэ шІокІ зимыІэ ушэтыныр кІуагъэ. ГъэрекІорэм елъытыгъэмэ ар зытыгъэр нэбгырэ миным ехъукІэ нахь макІ. ИкІыгъэ илъэсым нэбгырэ 3400-мэ урысыбзэр атыгъагъ. Ар еджапІэхэм къачІэкІыхэрэм къазэрэщык агъэмрэ колледжхэр къэзыухэу апшъэрэ еджапІэм кІохэе-е-пини мед зэхъок мед нестроительной нестроительн хэр зэрэфэхъугьэхэмрэ япхыгь.

БлэкІыгъэ илъэсым экзамен ІыхыпІэ 28-мэ Іоф ашІэщтыгъэмэ, мыгъэ ащ ипчъагъэ 14 ныІэп зэрэхъурэр. Ушэтыным -медетыальноем зэральытэрэмкіэ, ар екъу. Зыгорэкіэ ушъхьагъу зэфэшъхьафхэм япхыгъэу имыкъоу къызыхэкІырэм, Іахь тедзэу ІыхыпІи 2-мэ Іоф ашІэн алъэкІынэу щыІэх.

Экзамен ІыхыпІэ 14-р республикэм ичІыпІэхэм азыфагу илъ гъогууанэм елъытыгъэу зэфэдэу къащызэІухыгъэх. Ащ фэдэу МыекъуапэкІэ чІыпІи 4, Тэхъутэмыкъое районым чІыпІи 2, Мыекъопэ районми чІыпІи Адыгэкъалэ зы ыкІи адрэ район гупчэхэм зырыз адэт. Шъыпкъэ, Теуцожь районым шыІэ чІыпІэр Пэнэжьыкъуаеп,

Очэпщый зыдэщыІэр. КІэлэеджакІохэр зыдэпщэщт ушэтыпІэр километрэ 20 нахьыбэкІэ ахэр зыщыпсэухэрэм пэчыжьэнэу щытэп. КІэлэеджакІохэр еджэпІэ автобускІэ гъогурыкІоным лъыплъэрэ инспекторхэр ягъусэхэу ащэх.

Ушэтын тыкІзу непэ щыІэр къызежьагъэм къыщыублагъэу щыкІэгъабэ иІэу, мыхъухэщтэуи бэмэ алъытагъ. Ау ыпэкІэ щыІэгъэ тыкІэм къыфагъэзэжьынэу хъурэп.

Джы къэкІощт илъэс зытІум кІэлэеджакІохэм Іофыр нахь псынкІэ къафэхъуным ылъэныкъокІэ амал зэфэшъхьафхэм зэхэщакІохэр яусэх. ГущыІэм пае, 2016-рэ илъэсым къыщегъэжьагъэу ушэтынхэр ежь кІэлэеджакІор зыщыхьазыр уахътэм, ежьыркІэ нахь Іэрыфэгъум ытын ылъэкІыщт. Баллым ымыгъэразэмэ, етlани ытынэу, ящанэуи кІитхыкІыжьынэу амал и эщт. Ащ непэ Іоф дашіэ УФ-м гъэсэныгъэмрэ шіэныгъэмрэкіэ и Министерствэрэ гъэсэныгъэмрэ шІэныгъэмрэ алъыплъэгъэнымкІэ Федеральнэ къулыкъумрэ. Мы къэкІошт илъэсхэм субъектхэм ащ фэдэ специализированнэ гупчэхэу илъэсым къыкІоцІ ушэтынхэр зышыптынхэ плъэкІыштхэр къащызэІуахыщтых. Ащ фэдэ гупчэ УрысыемкІэ непэ зыдэщыІэр Сыктывкар ары ныІэп.

Ушэтынхэм язэхэщэн нахь пхъашэу мыгъэ щегъэжьагъэу зэрэлъыплъэщтхэр мызэу, мытіоу къаіуагъ. Ащ мэхьанэ ритыгъ Урысыем и Премьерминистрэу Дмитрий Медведевми. Непэ ны-тыхэми, кІэлэеджакІохэми къагурыІон фае шапхъэхэр зыукъохэрэм зэрарышхо зэрахьыщтыр. Амал иІэмэ, шІэныгъэу илъэс пчъагъэм зэбгъэгъотыгъэр бгъэфедэзэ, гъэцэкІэнхэр къэпшІыхэмэ нахьышІу. ИмыщыкІэгьэ пкъыгьохэр ушэтыпІэм чІамыхьанхэу зэхэщакІохэр кІэлэеджакІохэми, ны-тыхэми къяджэх. Апэрэ ушэтынхэм ащ фэдэу телефон аудиторием чихьагьэу къыхагъэщыгъэ кІэлэеджакІом мы илъэсыр джы шІокІодыщт.

Республикэм ушэтын Іыхыпіэу итхэм ащыщэу 3-мэ онлайн шІыкІэм тетэу ащылъэпльэх. Адрэ чыпіэхэм ачіэт техникэм аудиториехэм, коридорхэм, нэмыкі чіыпіэхэм ащыхъурэр зэкІэ дискхэм ащытыратхэ. ЕтІанэ зэхэщакІохэр, ушэтыным лъыплъэнэу фэгъэзагъэхэр ахэм яплъыжьых. Шъыпкъэ, кІэлэеджакІохэмкІэ ар чыпіэ гузэжьогьу. НыбжыыкІэхэри, ны-тыхэри ащ фэдэ ушэтын тыкІэм гузэжъогъу чІыпІэ регъэуцох. Ау ащ тетэу лъыплъэн Іофыр зэхамыщэмэ, ушэтыным шъыпкъагъэ хэлъэу зэхэпщэн умылъэкІынэу къэралыгъо пащэхэми, ушэтыным изэхэщакІохэми алъытагъэшъ, кІэлэеджакІохэр зыфэсакъыжьынхэ фае.

СИХЪУ Гощнагъу.

ЯІофшіэн гухахъо хагъуатэ

Сабыим идунэееплъыкіэ, изэхашІэ къызыщежьэрэр кІэлэціыкіу іыгъыпіэр ары піоми ухэукъощтэп. Апэрэ шІэныгъэр ащ езыгъэгъотырэр кіэлэпіур ары. Сабыйхэр шІу умыльэгьухэу, ахэм уафэмыщагъэмэ, уиlофшlэн зэрифэшъуашэу <u>бгъэцэкІэн плъэкІыщтэп, гу-</u> хахъо хэбгъотэщтэп.

Мыекъуапэ дэт кІэлэцІыкІу ІыгъыпІэу N 29-м Іоф зишІэрэр илъэс 40 хъугъэ. Непэ ащ ипащэр Татьяна Петренкэр ары. Мыщ Іоф щызышІэхэрэм зэгурыІоныгъэ, зэзэгъыныгъэ азыфагу илъэу, сабыйхэр агъасэх. Мафэ къэс кІэ горэ арагъэшІэнэу ахэр пылъых. ЯцІыкІугъом къыщегъэжьагъэу гулъытэ ин яІэу, музыкэм, сурэтшіыным ыкіи нэмыкі лъэныкъохэм хэшІыкІ афыряІэу къэтэджынхэм фагъасэх. Сэнаущыгъэ зыхэлъ сабыйхэр къыхагъэшых, яІэпэІэсэныгъэ хагъахъо.

Ны-тыхэу мы зыцІэ къетІогъэ кІэлэціыкіу іыгъыпіэм зисабыйхэр чіэсэу е къэзыухыгъахэу тапэ къифэрэр макІэп. КІэлэпіухэм рэзэныгъзу афыряІэр къыраІотыкІы, кІэлэцІыкІу ІыгъыпІэм ищытхъу нэмыкІ аІорэп. Сабыйхэм арагъэшІэщтым нэмыкІэу, мыщ хагъэхъощтым яшъыпкъэу пылъых. Мары бэмышІэу кІэлэпІухэм азыфагу зэнэкъокъу шызэхашэгъагъ. КІэлэцІыкІу ІыгъыпІэм икІэлэпІу анахь дэгъур къыхэхыгъэныр Іофтхьабзэм пшъэрылъ шъхьаІэу иІагъ.

Апэрэ уцугьом нэбгыри 9 хэлэжьагь, ахэм ащыщэу пхырыкІыгъэ нэбгыри 5-р мы мафэм зэнэкъокъугъэх. Іофтхьабзэр гъэшІэгьонэу кІуагьэ. Ащ яІахьышІу хэлъ зезыщэгъэ кІэлэпІу ныбжыкІэхэу Хьэпэе Заремэрэ КІыкІ Екатеринэрэ. КІэлэпІухэм зызыщагъэхьазырырэ уахътэм къекІолІагъэхэр амыгъэзэщхэу агъэчэфыгъэх, къэбар гъэшІэгъонхэр къафаІотагъэх. Джащ фэдэу кІэлэцІыкІу ІыгьыпІэм чІэс кІэлэціыкіухэми усэ ціыкіухэр, орэдхэр

КІэлэпіухэу Наталья Давыдовам, Ольга Демченкэм, Светлана Солохинам, Ирина Шулик, Юля Касаткинам -вач деікдифедес ни ізыішех неішфоік ушыхьатыгь. ЕкІолІэкІэ гьэнэфагьэ яІэу кіэлэціыкіу пэпчъ Іоф зэрэдашіэрэр, ахэм арагьашІэхэрэр къагьэльэгьуагьэх.

къаlуагъэх, къэшъуагъэх.

Зызыушэтыгъэ кІэлэпІухэр ныбжьыкІэх нахь мышіэми, ясэнэхьат хэшіыкі фыряі. Зэфэхьысыжьхэм кънзэрагьэнэфагьэмкІэ, кІэлэцІыкІу ІыгъыпІэу N 29-м икІэлэпІу анахь дэгьоу альытагьэр Светлана Солохинар ары. Ащ шІухьафтынхэр фагъэшъошагъэх.

ПІАТІЫКЪО Анет.

Сурэтыр Іэшъынэ Аспъан тырихыгъ.

ЗИГЪО ІОФЫГЪУ

Жъоныгъуакіэм и 27-м, 2014-рэ илъэсым Лъэпкъ тхылъеджапіэм техническэ ыкій экономическэ литературэмкіэ иотдел щэн-щэфэн Іофыгъомкіэ, ащ елъытыгъэу, щэфакіохэм яфитыныгъэхэр ыкіи аlэкіэлъын фэе шіэныгъэхэр къызщыраютыкіыгъэ юфтхьабзэ щыlагъ. Ащ тхылъеджэхэр щаlукlагъэх Роспотребнад− зорым АР-мкІэ и ГъэІорышІапІэ испециалистхэм.

пшІэнхэ зыкІыфаер. Тхьапшырэ къыхэкІыра унэм къэпхьыгъэ электропри-

ымыукъонхэм пае, ахэр борыр — щайныч, уты, кофер зэрагъажъорэр е телефоныкІэр — нэрэ-Іэрэм «зэкІокІэу», уигьэгуІэжьэу. Ахэми язакъоп, пальто е шубэ дэгъур нахь

Щэфакіохэм ягумэкіхэр **КЪЫД**алъытэзэ

«На страже интересов потребителей» зыфиlорэ темэм lоф дэзышlагъэр тхылъеджапІэм ибиблиограф шъхьаІэу Аулъэ Бэл ары. Тхылъ къэгъэлъэгьонэу «Потребительские знания — обществу» зыфиlорэми упчlэ пчъагъэу къэуцурэм яджэуапхэр зыдэбгъотэщт тхылъ зэфэшъхьафыбэ хэлъыгъ.

едтех мефам едепэН анахь чІыпІэ ин щызыубытырэм ащыщ щэфэныр. ТыкІоми, тычъэми, тысымаджэми, тихъярми анахь Іофыгъо инэу зэшІотхырар щэфэныр ары. ТифэІофашІэхэм — унэ-коммунальнэ хъызмэтым, медицинэ ІэпыІэгьум ыкІи уцхэм язэгъэгъотын, телефон, компьютер ыкlи нэмык техникэу тызфэныкъохэм якъыз-ІэкІэгъэхьан зэмкІэ псынкІэ фэдэми, гу льытымытахэу Іоф тызэрэхафэрэри макІэп. Джары щэфэн Іофым дэгъоу хэшІыкІ фыуиІэн, уифитыныгъэхэр хэти

зышІобгьэІофэу химгьэкъэбзапІэм зыпхьыкіэ, умышіэжьынэу, шъорыогоу е теплъи, пкъи ямы эжь у кънуатыжь у, ялажьи пфытемыхьажьхэу къыхэкІы. Арышъ, зэрищык агъэу, ухэтми, щэфэн шапхъэхэм уащыгъозэныр, уифитыныгъэхэр пшІэнхэр ыкІи къэуухъумэшъунхэр гупсэфыныгъэм изы Іахьых.

шіэныгъэ лые хъурэп, зэкіэмкіи хэти гъэсэгъэ закіэп. Джары мы Іофтхьабзэм, зэlукlэгъу-зэхэгущыlэгъум анахь мэхьанэ фэозыгъэшІыщтыгъэр. Лъэпкъ тхылъеджапІэм икъэбар Гупчэ упчІэхэмкІэ пІэлъэ гъэнэфагъэм бэмэ закъыфагьэзагь, ахэр, ыпшъэкІэ къызэрэтІуагъэу, щыІэкІэ-псэукІэ хабзэхэр общественнэ чІыпІэхэм — транспортым, гупчэ гъэпсэфыпІэхэм, щэпІэ чІыпІэхэм

зэращаукъохэрэм яхьылІэгъагъэх. Зэ-ІукІэгъум хэлажьэхэрэми ягумэкІыгъохэмкіэ упчіабэ къатыгъ.

ЩэфакІохэм яфитыныгъэхэмкІэ ыкІи ціыфхэм ягупсэфыныгьэкіэ ГъэІорышіапІэм щэфакІохэм яфитыныгъэ къэухъумэгъэнымкІэ иотдел ипащэу Светлана Анпилоговам ыкІи мы отделым испециалист-экспертэу Елена Варибрус щыІэныгъэ лъэныкъуабэмэ япхыгъэ упчІэхэм джэуап зэхэугуфыкІыгъэхэр къаратыгъэх, финансхэм, зекІоным, шІыкlакlэхэм ыкlи сатыум зызэрябгъэкІущтым къатегущыІагъэх.

Щэфэн ІофымкІэ гъэсагъэу ущытыныр джырэ тиуахътэкІэ зэрэапэрэр тхылъеджапІэм щыкІогъэ Іофтхьабзэм къыушыхьатыгъ.

Сурэтхэр Іэшъынэ Аслъан къытырихыгъэх.

РЕСПУБЛИКЭ ЗЭНЭКЪОКЪУ

Дэгъумэ анахь дэгъур

ΜэφэκΙ φαб

ПшІэрэ Іофым укіэзыгьэгушІоу, уишІэныгъэхэр ыкІи уисэнэхьаткІэ ІэпэІэсагьэр икъоу къызыщипІотыкІын плъэкІыщт мэфэкі дахэ, мэфэкі фабэ жъоныгъуакІэм и 23-м АР-м и Лъэпкъ тхылъеджапІэ щыІагъ. Ар 2014-рэ илъэсым тхылъеджапіэм иіофышіэ анахь дэгъу къыхэгъэщыгъэным фэгъэхьыгъагъ. Лъэныкъо зэфэшъхьафхэмкІэ — «СикІэлэцІыкІу тхылъеджапІ» (визитнэ карточкэр), «Сабыигъом нэсырэ билет къысэшъут» (викторинэр), «Культурэм и ИлъэскІэ Іофтхьабзэхэм явидеолъэтегьэуцу» (унэмкІэ гъэцэкІэныр), «ТхылъеджапІэр: дунаишхом ишъхьаныгъупчъ» (урок цІыкІур), «Нэрылъэгъу тхылъыр» (художественнэ кlэлэцlыкly тхылъым илъэтегьэуцу) ащ хэтыгьэх. Хэлэжьэрэ нэбгыри 9-мэ ахэмкlэ зыкъызэІуахыныр япшъэрылъыгъ. Хэти ышІэрэ Іофым гуетыныгъэу фыријэр псынкјэу зэнэкъокъум къыщылъэгъуагъ. Гъэпсык аш юхэу, чанхэу, ясэнэхьат зэряк асэр къахэщэу зыкъэшІыгъо-зыкъэгъэлъэгъон

уахътэу аратыгъэр ушъэгъагъэ. Артистизмагъэр, гущы Іэк ІэшІыкІэр, уфэупцІагьэр, чаныгьэхъупхъагъэр Іоф зыдашІэхэрэмкіэ зэряіэр шіыкіэ зэфэшъ-

и Къэралыгъо программэу «2014 — 2018-рэ илъэсхэм культурэм зыкъегьэІэтыгьэныр» зыфиІорэм къыдыхэлъытагъэу, «Илъэсым ибиблиотекарь анахь дэгъу» зыфиlорэр мыгъи зэхашагъ.

КІэух зэфэхьысыжьхэр

Жюриеу Лъэпкъ тхылъеджапІэм ипащэ игуадзэу Пэнэшъу ФатІымэт, республикэ кІэлэціыкіу тхылъеджапіэм ипащэу Наталья Пропастинар, Лъэпкъ тхылъеджапІэм инаучнэ-методическэ отдел ипащэу Светлана Волощук ыкІи мы отделым иметодист шъхьа ву Елена Демьяновар, культурэм иІофышІэхэм япрофсоюз организа-

хьафхэмкІэ къыраІотыкІыгъ. Сыхьат пчъагъэрэ кІогъэ зэнэкъокъур 2014-р культурэм и Илъэсэу зэрэщытым ыкІи зэрэ Урысыеу тхылъеджапІэхэм я Мафэу щыхагъэунэфыквырэм — жъоныгъуаквэм и 27-м афагъэшъошагъ. АР-м

цие итхьаматэу Людмила Пузанковар зыхэтыгъэхэм лъэшэу анаlэ тырагъэтэу «2014-рэ илъэсым ибиблиотекарь анахь дэгъу» зыфиlорэ зэнэкъокъум кІэух зэфэхьысыжьхэр фашІы-

Апэрэ шъуашэр зиІэ дип-

ломыр, ахъщэ шІухьафтынэу сомэ мин 35-рэ ыкІи къэгъагъэхэр игъусэхэу Тэхъутэмыкъое МЦБС-мкІэ кІэлэцІыкІухэм Іоф адашІэнымкІэ пащэм игуадзэу Ацумыжъ Заремэ фагъэшъошагъ.

ЯтІонэрэ шъуашэр зиІэ дипломыр, сомэ мин 30, къэгъагъэхэр Шэуджэн МЦБС-мкІэ директорым игуадзэу Марьяна Керимовам ратыгъэх.

Ящэнэрэ чыпіэр, я ІІІ-рэ шъуашэр зиІэ дипломхэр ыкІи сомэ мин 20 зырыз Кощхьэблэ районым и Натырбые къоджэ тхылъеджапІэ икъутамэ иІофышІэу Наталья Пятковам, кІэлэцІыкІухэм Іоф адэшІэгьэнымкІэ Красногвардейскэ районым и МЦБС ипащэ игуадзэу Наталья Дорот афагъэшъошагъэх.

Мыхэм анэмыкІ нэбгыритфэу зэнэкъокъум хэлэжьагъэ пэпчъ зы лъэныкъо гъэнэфагъэкіэ — творческэ екіоліакіэмкІэ — Галина Бунаковам, Ханскэ кІэлэцІыкІу тхылъеджапіэм ипащэ; Теуцожь МЦБС-мкіэ гупчэ кІэлэцІыкІу тхылъеджапіэм иіэшъхьэтетэу Стіашъу Аминэт; сэнэхьат ІэпэІэсагъэмкІэ — Адыгэкъалэ игупчэ кіэлэціыкіу тхылъеджапіэ ипащэу Ціыкіу Эммэ ыкіи Мыекъопэ районымкІэ Каменномостскэ кіэлэціыкіу тхылъеджапіэм ипащэу Наталья Бездетнаям; тхылъыр икъоу цІыфхэм алъыгъэІэсыгъэнымкІэ Джэджэ МЦБС-мкІэ директорым игуадзэу Елена Микеринам дипломхэр, ахъщэ шіухьафтынхэр, къэгъагъэхэр аратыгъэх.

Жюрим игьоу зэрильытагьэу, культурэм иІофышІэхэм япрофсоюз иахъщэ шІухьафтын Галина Бунаковам, Ханскэ кІэлэцІыкІу тхылъеджапІэм иІэшъхьэтет фагъэшъошагъ.

Адыгэ Республикэм культурэмкІэ иминистрэ игуадзэу, республикэ зэнэкъокъум изэхэщэкІо комитет итхьамэтагъэу Шъэуапціэкъо Аминэт мэфэкі зэнэкъокъум хэлэжьагъэхэу, дахэу зыкъызэІузыхыгъэхэм къафэгушІуагъ, ясэнэхьат фэшъыпкъэхэу, яюфшіэн гушіуагъо хагъуатэу ягъогу лъагъэкІотэнэу, ямурад инхэр сыдигъуи щытхъу хэлъэу зэшІуахынхэу къафэлъэІуагъ.

Сурэтхэр мэфэкІым Іэшъынэ Аслъан къыщытырихыгъэх.

Нэкіубгьор зыгьэхьазырыгьэр МАМЫРЫКЪО Нуриет.

ЛІАКЪОМ ИТАМЫГЪЭРЭ ШІУХЬАФТЫНХЭМРЭ

Лъэкъуаціэр джэмышхым

Нэпэеплъ шіухьафтынэу ціыфым фэпшіын плъэкіыщтыр макіэп. Ау ащ икъыхэхын Іоф псынкі у тлъытэрэп. Лариса Никитинам зэрилъытэрэмкіэ, лъэпкъым, ліакъом ятарихъ, шэн-хабзэхэр къыдэплъытэхэзэ, шІухьафтын гъэшіэгъонхэр бгъэхьазырынхэ плъэкіыщт.

Адыгэ лъэкъуацІэхэмрэ тамыгъэхэмрэ афэгъэхьыгъэ тхылъэу Цуекъо Алый къыдигъэкІыгъэр lэvбытыпlэ ашlи. Л. Никитинам иІофшіапіэ Іутхэм джэмышххэм, цацэхэм, нэмыкІхэм лІакъом итамыгъэ сурэтэу атырашІыхьагъ,

джэмышхым адыгэ лъэкъуацІэр тыратхагъ.

Джэмышххэм ямызакъоу, ручкэхэм, фэшъхьаф пкъыгъохэм ліакъохэм ятамыгъэхэр, сурэтхэр атырашІыхьэх.

ЛъэкъуацІэу ахьырэр адыгаб-

тыратхэ

зэкІэ тэрэзэу къэзыІон зымылъэкІырэ спортсменхэм, кІэлэеджакІохэм бэрэ таіокіэ. Дэгъуба унагъоу зыщыпсэурэм щагъэфедэрэ джэмышхым лъэкъуацІэр тыратхэмэ. Шіэжь яіэнымкіэ, лІэужхэм язэпхыныгьэхэр гьэпытэгъэнхэмкіэ ащ фэдэ шіухьафтынхэм піуныгъэ мэхьанэу яіэм зыкъиІэтэу тэлъытэ.

Сурэтым итыр: Лариса Никитинам шіухьафтынхэр къегъэлъагъох.

КУШЪХЬЭФЭЧЪЭ СПОРТЫР

Апэ итыр сурэтымкіэ къыхагъэщы

«Адыгеим итур» зыфиюрэ Дунэе турнирэу кушъхьэфэчъэ спортымкіэ тиреспубликэ игъогухэм ащыкіуагъэм Италием, Литвам, Чехием, Словакием, Беларусым, Украинэм, Урысыем ябзылъфыгъэхэр хэлэжьагъэх.

Италием икомандэ итренерэу Андрей Карлези, дунаим щызэлъашІэрэ спортсменкэхэу Светлана Столбовам, Наталья Боярскаям, Тереза Трефне, нэмыкІхэм Адыгеим зэнэкъокъур зэрэщыкІуагъэр агу рихьыгъ, дэгъоу зэхащагъэу алъытэ. Ти ЛІышъхьэу ТхьакІущынэ Аслъан, Адыгеим физкультурэмрэ спортымрэкІэ и Комитет итхьаматэу Хьасанэкъо Мурат, зэнэкъокъум ипащэу Анатолий Лелюк спортсменкэхэм аlукlагьэх. Зэдэгущыlэгьум къызэриушыхьатыгьэу, тигьогухэм ухьазырыныгьэ дэгъу къащагъэлъагьо. Адыгеим жьыр зэрэщыкъабзэм, къушъхьэ гъогухэм язытет мэхьэнэ ин араты.

Ящэнэрэ мафэм километри 100-м спортсменкэхэр щызэнэкъокъугъэх. Мыекъуапэ икІыгъэхэр Джэджэ районым нэсыхи, тикъалэ къагъэзыжьыгъ. Чехием щыщ пшъашъэу Тереза Трефне, Украинэм испортсменкэу Елизавета Ошурковар, Александра Чекинар, Анна Завершинскаяр, Светлана Столбовар, Наталья Боярскаяр, Татьяна Шамановар анахь лъэшхэм ащыщыгъэх. Апэрэ чІыпІищыр къыдэзыхыгьэхэр къыхэгьэщыгьуаеу къыхэкІыщтыгь зэготхэу къызэрэсыжьыхэрэм фэшІ. Ащ къыхэкІэу сурэтэу атырахыгъэм еплъыхэзэ, анахь лъэшхэр къыхагъэщыгъэх.

Мыекъопэ районым икъушъ-

хьэ гъогухэм зэнэкъокъур аща-

Зэфэхьысыжьхэр

«Адыгеим итур» зыфиюрэ Дунэе зэlукlэгъум Наталья Боярскаям апэрэ чІыпІэр къыщыдихыгъ. Анна Завершинскаяр ятІонэрэ, Татьяна Шамановар ящэнэрэ хъугъэх. Къушъхьэ гьогухэм Анна Завершинскаяр ащытекІуагъ. Зэнэкъокъум имайкэ шхъуантІэрэ имайкэ гьожьырэ Наталья Боярскаям фагъэшъошагъэх.

Сурэтым итыр: зэнэкъокъур Мыекъуапэ щэкіо, апэ итхэр шъолъэгъух.

Е. ГРИГОРЬЕВЫМ

Руслъан

Урысые Федерацием самбэмкіэ ишіэжь турнирэу Саратов щыкІуагъэр Е.Ф. Григорьевым фэгъэхьыгъагъ. 2000-2001-рэ илъэсбэнэпіэ алырэгъум щызэіукіагъэх.

Бэгугъэ Руслъан, кг 54-рэ, апэрэ чыпіэр къыдихыгъ, тренерыр Вячеслав Павловыр ары. НакІ Айдэмыр, кг 42-рэ, ятІонэрэ чІыпІэр къыхьыгъ. Тренерэу Джармэкъо Нурбый ар егъасэ.

Урысыем икіэух зэнэкъокъоу самбэмкІэ зэхащэщтым хэлэжьэщтхэр къыхэхыгъэнхэм фэшІ Саратов шІэжь турнирэу щыкІуагъэм мэхьэнэ ин иІагъ. Апэрэ чІыпІэхэр къыдэзыхыгьэхэр хэгьэгум изэнэкъокъу хэлэжьэнхэу, медальхэм афэбэнэнхэу фитыныгъэ яlэ хъугъэ. Тэхъутэмыкъое районым щыщхэу гъэхъагъэ зышІыгъэ бэнакІохэм, тренерхэм

ФЭГЪЭХЬЫГЪ

Бэгугъэ КЪЫХЬЫГЪ

тафэгушІо.

Зэхэзыщагъэр ыкІи къыдэзыгъэкІырэр:

Адыгэ Республикэм лъэпкъ ІофхэмкІэ, ІэкІыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адыряІэ зэпхыныгъэхэмкІэ ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ и Комитет Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэщыІэр: 385000,

къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр:

приемнэр: 52-16-79, редактор шъхьаІэм иапэрэ

гуадзэр: 52-49-44, редактор гуадзэр-

пшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр: 52-16-77.

E-mail: adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхьатыгъэр:

Урысые Федерацием хэутын ІофхэмкІэ, телерадиокъэтынхэмкІэ ыкІи зэлъы-ІэсыкІэ амалхэмкІэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чІыпІэ гъэІорышІапІ, зэраушыхьатыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр

OAO-y «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

> Пчъагъэр 4012 Индексхэр 52161 52162 Зак. 1495

Хэутыным узщыкІэтхэнэу щыт уахътэр Сыхьатыр 18.00 ЗыщыкІэтхэгъэхэ уахътэр Сыхьатыр 18.00

> Редактор шъхьаІэр

Дэрбэ Тимур

Редактор шъхьаІэм иапэрэ гуадзэр

МэщлІэкъо Саид

Редактор шъхьаІэм игуадзэр пшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр Хъурмэ Хъусен

САМБО ЯІэпэІэсэныгъэ хагъахъо

Урысыем иныбжьык эхэр ящэнэрэ гъэмэфэ спартакиадэм хэхьэрэ зэнэкъокъоу самбэмкіэ зэхащагъэм Ростов хэкум икъалэу Сальскэ щызэ**ј**укlагъэх. Адыгэ Республикэм ихэшыпыкІыгъэ командэ ящэнэрэ чІыпіэр къыфагъэшъошагъ.

Къыблэ шъолъырым иныбжьыкІэхэм ухьазырыныгъэ дэгъу къагъэлъэгъуагъэу елъытэ Урысыемрэ Адыгеимрэ язаслужен-

нэ тренерэу Хъот Юныс. ТибэнакІохэу хагъэунэфыкІырэ чІыпІэхэр къыдэзыхыгъэхэр: Хьасанэкъо Заур, кг 100-м къехъу,

апэрэ чІыпІэр къыхьыгъ. ЯтІонэрэ чІыпІэхэр къыдэзыхыгъэхэр: Нэшъукъо Байзэт, кг 57-рэ, Кибишев Залим, кг 62-рэ, Мудрэнэ Казбек, кг 82-рэ, КІыкІ Зауркъан, кг 90-рэ. Ящэнэрэ хъугъэхэр: Джымэкъо Батыр, кг 62-рэ, Свистунов Георгий, кг 100.

Пшъашъэхэр куп шъхьафым щызэlукlaгъэх. Ерэджыбэкъо Заремэ, кг 72-рэ, ятІонэрэ чІыпІэр къыдихыгъ. Цэй Нэфсэт, кг 52-рэ, Артинэ Фатlимэт, кг 60, Зэфэс Джэнэт, кг 64-рэ. Букацкая Альбина, кг 64-рэ, Ерэджыбэкъо Фатим, кг 68-рэ, Морозова Кристина, кг 80, ящэнэрэ хъугъэх.

КІалэхэр зыхэт командэм Мехесшвашь. педеноття м-ОФО ящэнэрэ чіыпіэхэр къахьыгъэх. Республикэм ихэшыпык Іыгъэ командэ ящэнэрэ чІыпІэр къызэрэдихыгъэр гъэхъагъэу фэтэлъэгъуми, тибэнакІохэм нахьыбэкІэ тащэгугъы.

Тренерхэу Хьэпэе Арамбый, Хьэпэе Хьамидэ, Хъот Юныс, Нэпсэу Байзэт, Чэтыжъ Алый, НэмытІэкъо Аскэр хагъэунэфыкІырэ чІыпІэхэр къыдэзыхыгъэхэр агъасэх.

> НэкІубгъор зыгъэхьазырыгъэр ЕМТІЫЛЪ Нурбый.